

Meteorologisk
institutt

MET info

no. 10/2024
ISSN 1894-759X
KLIMA
Oslo, 01.11.2024
1

Været i Norge

Klimatologisk månedsoversikt
Oktober 2024

Lars Grinde, Jostein Mamen, Ketil Tunheim og Signe Aaboe

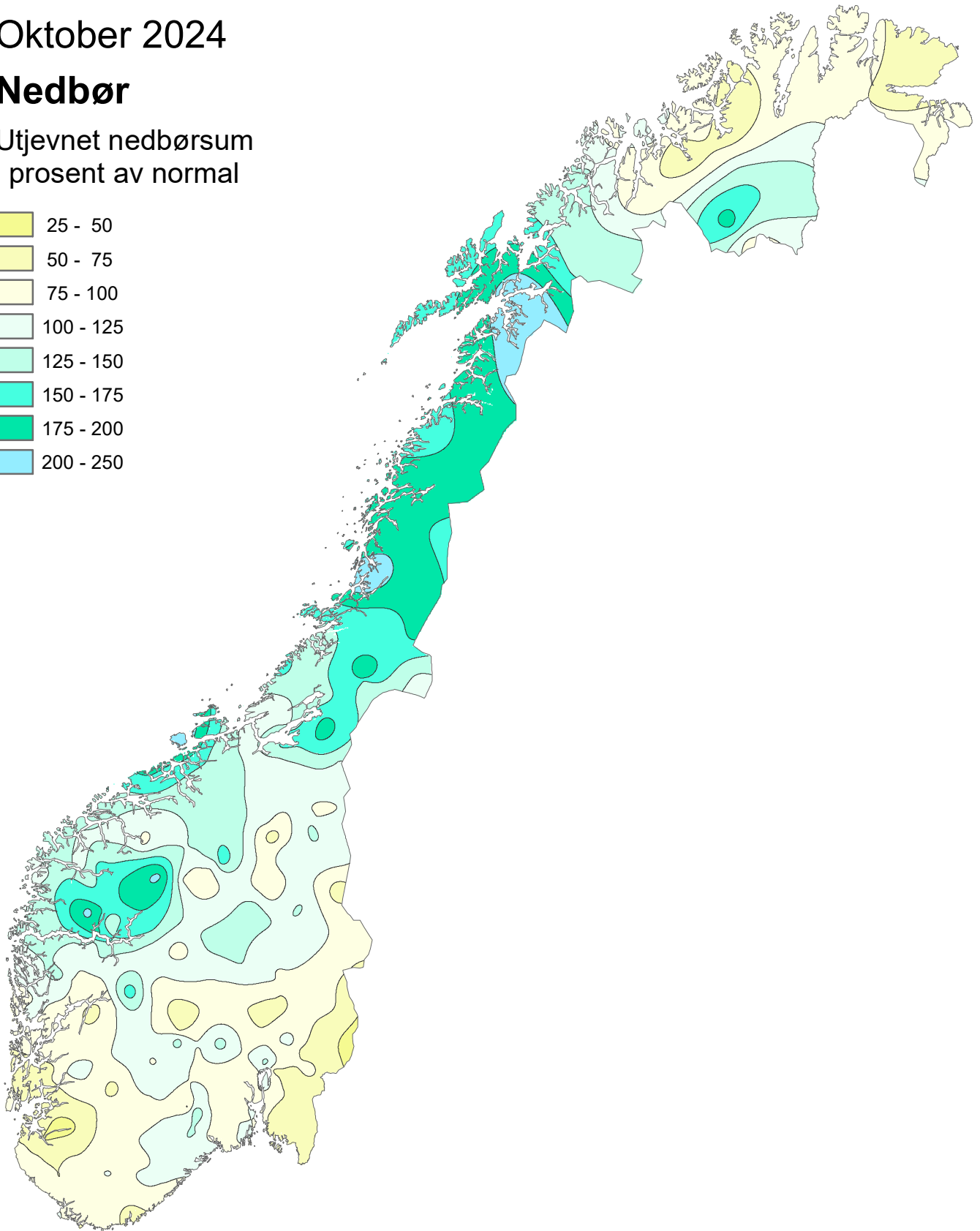
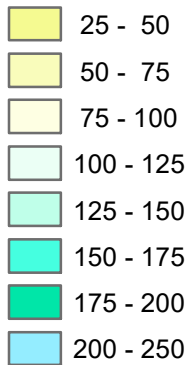
Ekstremværet Jakob ga flom også i Bergen. Foto: Kristin Hatlen

Klimatologisk månedsoversikt

Oktober 2024

Nedbør

Utjevnet nedbørsum
i prosent av normal

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.11.2024

Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

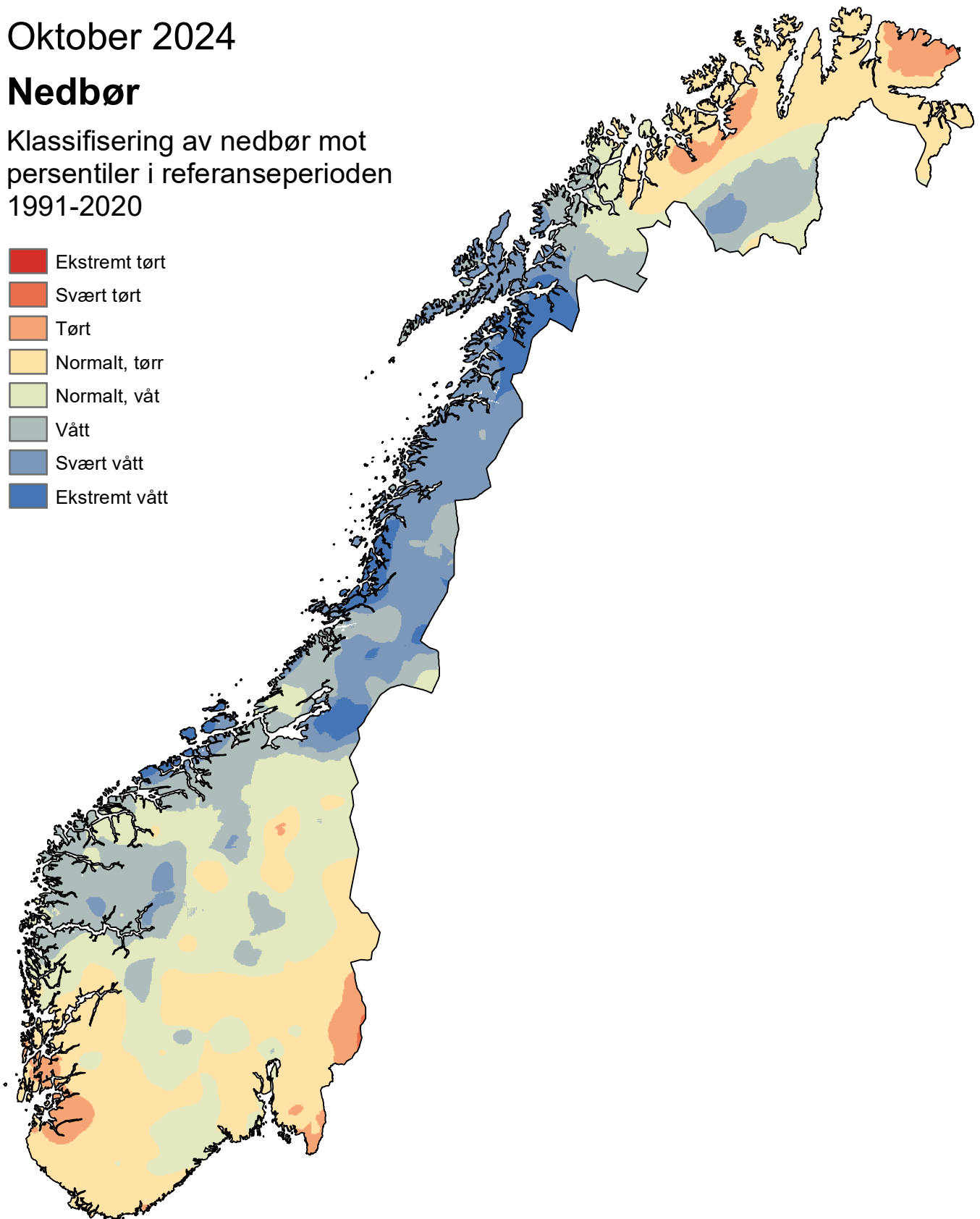
Klimatologisk månedsoversikt

Oktober 2024

Nedbør

Klassifisering av nedbør mot
persentiler i referanseperioden
1991-2020

- Ekstremt tørt
- Svært tørt
- Tørt
- Normalt, tørt
- Normalt, våt
- Vått
- Svært vått
- Ekstremt vått

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.11.2024

Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

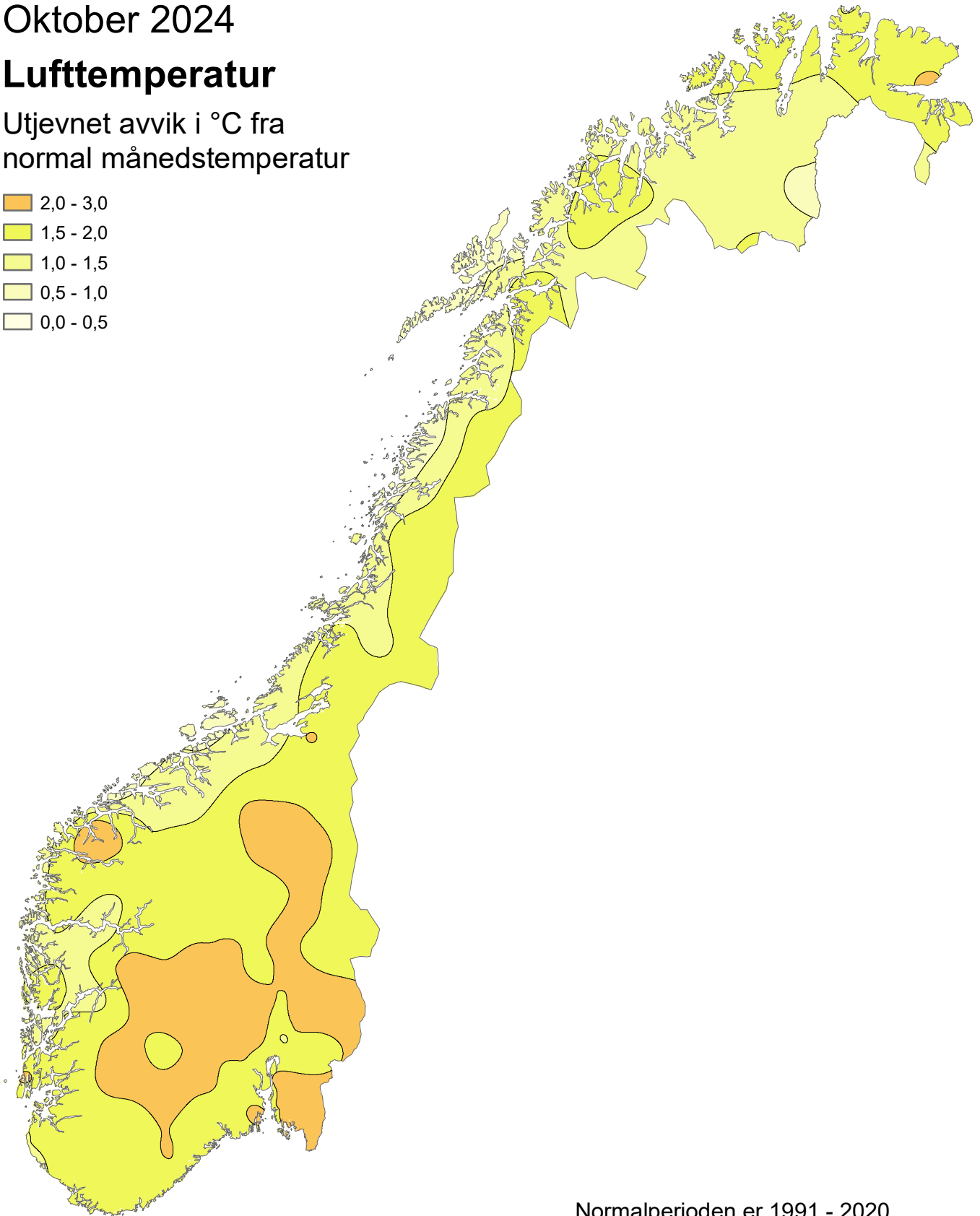
Klimatologisk månedsoversikt

Oktober 2024

Lufttemperatur

Utjevnet avvik i °C fra
normal månedstemperatur

- 2,0 - 3,0
- 1,5 - 2,0
- 1,0 - 1,5
- 0,5 - 1,0
- 0,0 - 0,5

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.11.2024

Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

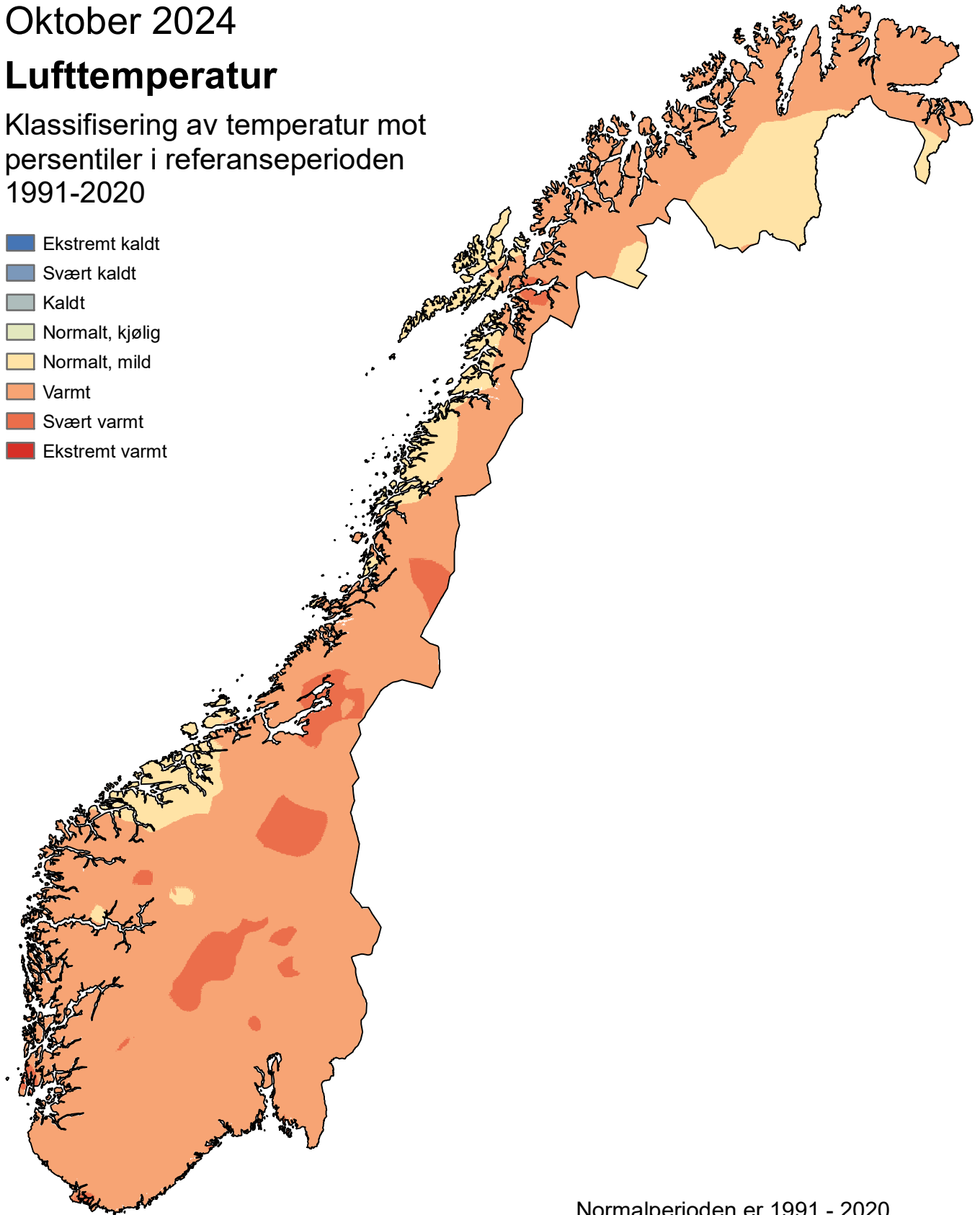
Klimatologisk månedsoversikt

Oktober 2024

Lufttemperatur

Klassifisering av temperatur mot
persentiler i referanseperioden
1991-2020

- Ekstremt kaldt
- Svært kaldt
- Kaldt
- Normalt, kjølig
- Normalt, mild
- Varmt
- Svært varmt
- Ekstremt varmt

Normalperioden er 1991 - 2020

Utgitt: 01.11.2024

Ved bruk skal Meteorologisk institutt oppgis som kilde.
<https://www.met.no/publikasjoner/met-info>

Oktober 2024: 14. varmeste

Klassifikasjonen av temperatur viser at oktober var «Varm» i det meste av landet, men med noen mindre innslag av «Svært varme» og «Normalt – milde» områder også. Landstemperaturen var 1,7 °C over normalen. Klassifikasjonen av nedbør viser at i Sør-Norge varierte nedbøren fra «Ekstremt vått» i indre strøk av Trøndelag, til «Tørt» i noen mindre områder i Rogaland og det østfjellske. I Nord-Norge var måneden «Ekstremt våt» i nordlige områder av Nordland og «Tørr» i deler av Finnmark. På landsbasis falt det 20 % mer nedbør enn normalt.

Ekstremværet Jakob

30. oktober ble det sendt ut ekstremværvarsel om mye nedbør i Møre og Romsdal, Vestland og Rogaland. I de offisielle statistikkene føres nedbøren mellom 30. oktober kl 07 og 31. oktober kl 07 på datoen 31. oktober, mens nedbøren mellom 31. oktober kl 07 og 1. november kl 07 føres på datoen 1. november. Største todøgnsnedbør i perioden 31. oktober til 1. november hadde 51250 Øvstedal (Voss, Vestland) med 263,0 mm. Gullfjellet (Bergen, Vestland) hadde høyeste sum for 24 sammenhengende timer med 203,1 mm mellom 31.10 kl 01 og 01.11 kl 01.

Lufttemperatur

Klassifikasjonen viser at oktober var «Varm» i det meste av landet, men med noen mindre innslag av «Svært varme» og «Normalt – milde» områder også. Se kartet side 5. Landstemperaturen var 1,7 °C over normalen, og måneden er den 14. varmeste i en måleserie som går tilbake til 1901. I denne måleserien er 1961 varmest med 3,5 °C over normalen, mens 1992 er kjøligst med 4,6 °C under normalen. De største avvikene var rundt 2,5 °C over normalen på et par stasjoner i Innlandet og Buskerud. Enkelte stasjoner i Nordland og Troms hadde avvik på et par tideler over normalen.

De varmeste stasjonene var

- 41770 Lindesnes fyr (Agder) 11,4 °C (1,6 °C over normalen)
- 27500 Færder fyr (Vestfold) 11,3 °C (1,9 °C over normalen)
- 39100 Oksøy fyr (Kristiansand, Agder), 44610 Kvitsøy – Nordbø (Rogaland) og 47350 Røvær (Haugesund, Rogaland) 11,2 °C (henholdsvis 1,8 °C, 1,4 °C og 1,4 °C over normalen)

De kaldeste stasjonene var

- 89985 Sjuværet (Balsfjord, Troms, 1074 moh) -2,0 °C (0,3 °C over normalen)
- 15270 Juvvasshøe (Lom, Innlandet, 1894 moh) -1,8 °C (1,8 °C over normalen)
- 89010 Kistefjell (Senja, Troms, 982 moh) -1,7 °C (0,5 °C over normalen)

Høyeste maksimumstemperatur var 20,9 °C, og ble registrert den 17. på 59680 Ørsta – Volda lufthavn (Ørsta, Møre og Romsdal). Gjennomsnittet av høyeste maksimumstemperatur i oktober i normalperioden 1991-2020 er 20,1 °C. Laveste minimumstemperatur var -15,4 °C, og ble registrert allerede den 8. på 97350 Cuovddatmohkki (Karasjok, Finnmark). Vi må tilbake til 1978 for å finne en tidligere dato for månedens laveste temperatur i oktober. Da var 93710 Kautokeino II (Finnmark) kaldest med -18,0 °C den 7. oktober. Gjennomsnittet av laveste minimumstemperatur i oktober i normalperioden 1991-2020 er -21,0 °C.

Nedbør

Klassifikasjonen viser at i Sør-Norge varierte nedbøren fra «Ekstremt vått» i indre strøk av Trøndelag, til «Tørt» i noen mindre områder i Rogaland og det østafjelske. I Nord-Norge varierte måneden fra «Ekstremt vått» i nordlige områder av Nordland til «Tørr» i deler av Finnmark. Se kartet side 3. På landsbasis falt det 20 % mer nedbør enn normalt. I måleserien som går tilbake til 1901 er oktober 1983 våtest med 65 % mer nedbør enn normalt, mens 1915 er tørrest med 70 % mindre nedbør enn normalt. De største avvikene i år var fra 100 % til opp mot 150 % mer nedbør enn normalt på flere stasjoner i Nordland og Møre og Romsdal. Noen stasjoner på Østlandet og i Rogaland fikk rundt 50 % mindre nedbør enn normalt.

De våteste stasjonene var

- 85440 Kvitfossen i Vågan (Vågan, Nordland) 647,8 mm (90 % mer nedbør enn normalt)
- 80200 Lurøy (Lurøy, Nordland) 636,8 mm (83 % mer nedbør enn normalt)
- 57660 Eimhjellen (Gloppen, Vestland) 519,8 mm (74 % mer nedbør enn normalt)

Gjennomsnittet av høyeste månedsnedbør i oktober i normalperioden 1991-2020 er 508 mm.

De tørreste stasjonene var

- 15480 Skjåk II (Skjåk, Innlandet) 22,3 mm (3 % mindre nedbør enn normalt)
- 9870 Blanktjernmoen i Kvikne (Tynset, Innlandet) 24,0 mm (33 % mindre nedbør enn normalt)
- 9160 Folldal - Fredheim (Folldal, Innlandet) 25,4 mm (12 % mindre nedbør enn normalt)

Høyeste døgnnedbør var 94,3 mm, og ble registrert den 24. på 57660 Eimhjellen (Gloppen, Vestland).

Gjennomsnittet av høyeste døgnnedbør i oktober i normalperioden 1991-2020 er 114 mm.

Snøforhold

Snøforholdene ved utgangen av måneden viser mer snø enn normalt i fjellet nord for Dovre og lite eller ingen snø i fjellet ellers i Sør-Norge. I Nord-Norge er det store områder med mer snø enn normalt i Nordland, Troms og Vest-Finnmark, og lite snø ellers. Se kartet side 6.

Arktis

Lufttemperatur

Bjørnøya var varmeste værstasjon med et gjennomsnitt på 3,0 °C (2,3 °C over normalen). Klauva var kaldest med -4,1 °C i gjennomsnitt (ingen normal ennå).

Ny-Ålesund hadde en gjennomsnittstemperatur på -0,8 °C, noe som er 3,4 °C over normalen. På Hopen var månedstemperaturen 1,5 °C. Dette er 3,0 °C over normalen og den 3. varmeste oktober som er registrert på øya. Rekorden er fra 2016 med et avvik på +3,8 °C. Svalbard lufthavn hadde en gjennomsnittstemperatur på -0,6 °C, som er 3,2 °C over normalen. Jan Mayen hadde en månedstemperatur på 0,4 °C, som er 0,9 °C under normalen.

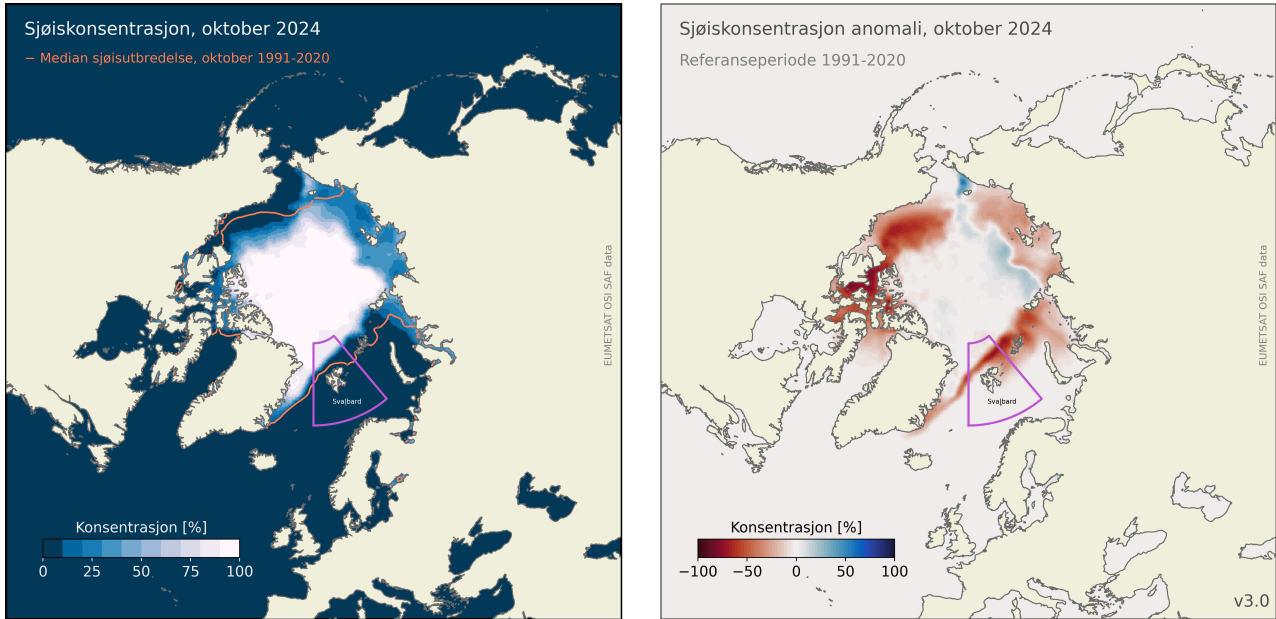
Månedens høyeste maksimumstemperatur var 9,3 °C, og ble målt 20. oktober på Bjørnøya. Den laveste minimumstemperaturen ble målt på Reindalspasset den 31. oktober med -15,6 °C.

Nedbør

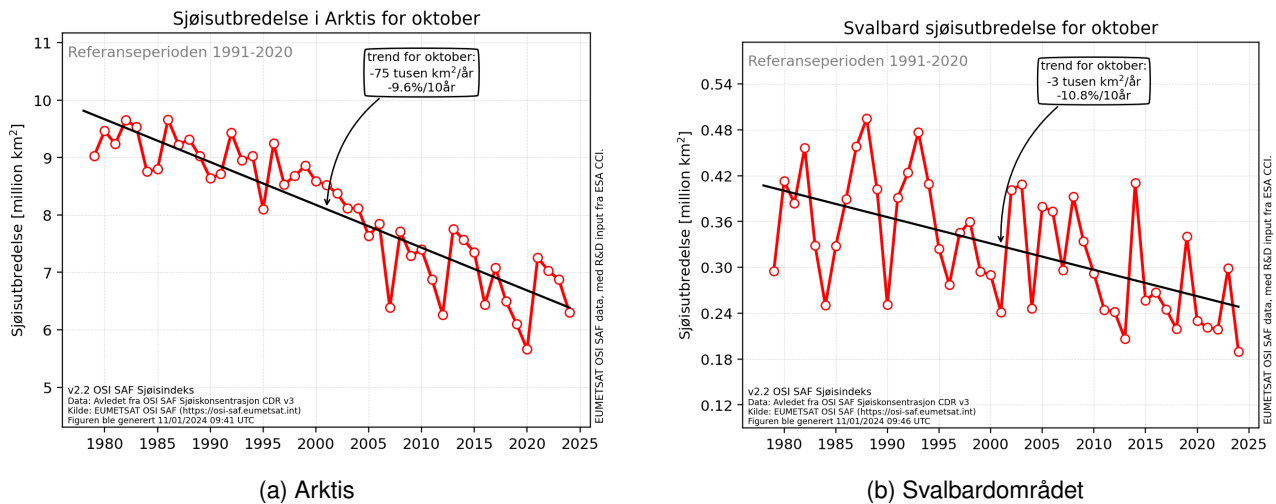
Jan Mayen registrerte mest nedbør av de arktiske stasjonene med 146,4 mm (103 % mer nedbør enn normalt). Hornsund fikk nest mest med 141,0 mm (ingen normal ennå). Adventdalen var tørrest med 18,1 mm (ingen normal ennå). Jan Mayen målte størst døggnedbør av de arktiske stasjonene med 34,5 mm den 17. oktober.

Sjøis

I oktober ble sjøisens utbredelse i Arktis (figur 1) målt til 6.24 millioner km², hvilket er den 3. laveste utbredelsen for oktober registrert med satellittmålinger¹ (figur 2a). Sammenlignet med referanseperioden defineres dette som en svært lav utbredelse. Rundt Svalbard er isutbredelsen nå 0.19 millioner km², hvilket er rekord lav utbredelse i dette området for oktober (figur 2b).

Figur 1: Til venstre: Sjøiskonsentrasjonen i Arktis for oktober 2024, hvor blått representerer åpent hav og hvitt representerer 100% isdekke. Den oransje konturen markerer den midterste isutbredelsen (medianen) for perioden 1991–2020. Til høyre: Avvik i prosent av iskonsentrasjonen fra referanseperioden 1991–2020. Røde områder har mindre is enn normalt mens blå har mer. Den lilla boksen indikerer Svalbardregionen som vises i figur 2b.

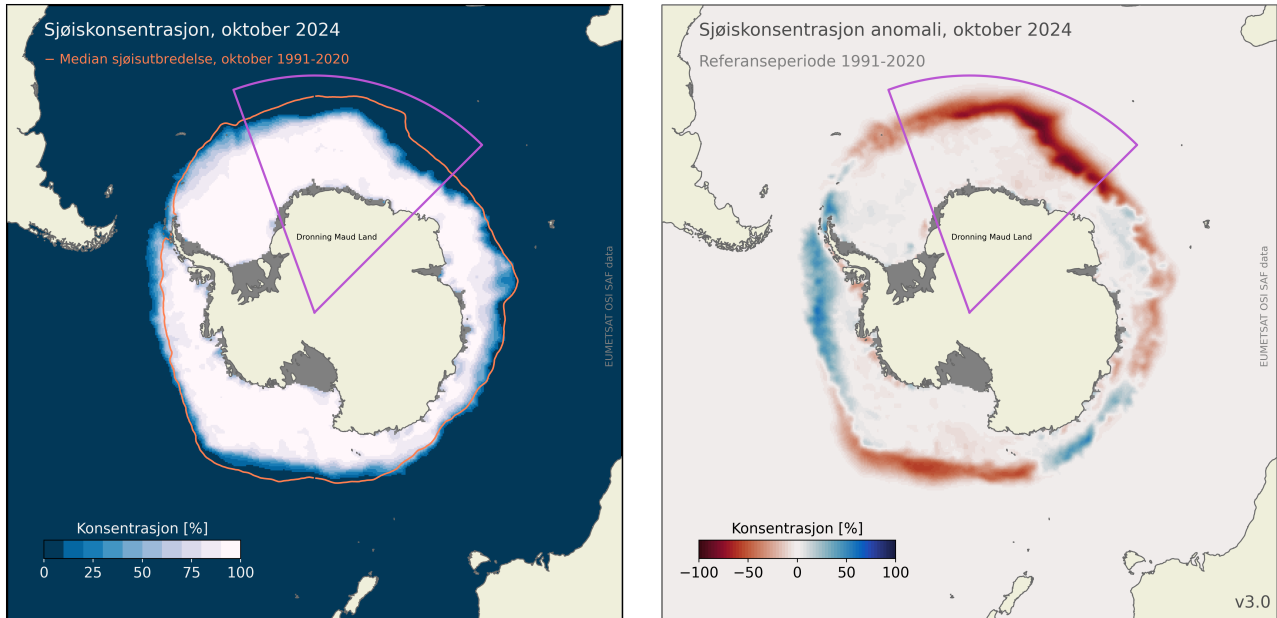
Figur 2: Sjøisutbredelsen (a) i Arktis og (b) for Svalbardområdet for oktober i perioden 1979–2024. Trenden er beregnet i forhold til referanseperioden 1991–2020. Svalbardområdet er markert på kartet i figur 1.

¹Vi har satellittobservasjoner av sjøis tilbake til oktober 1978.

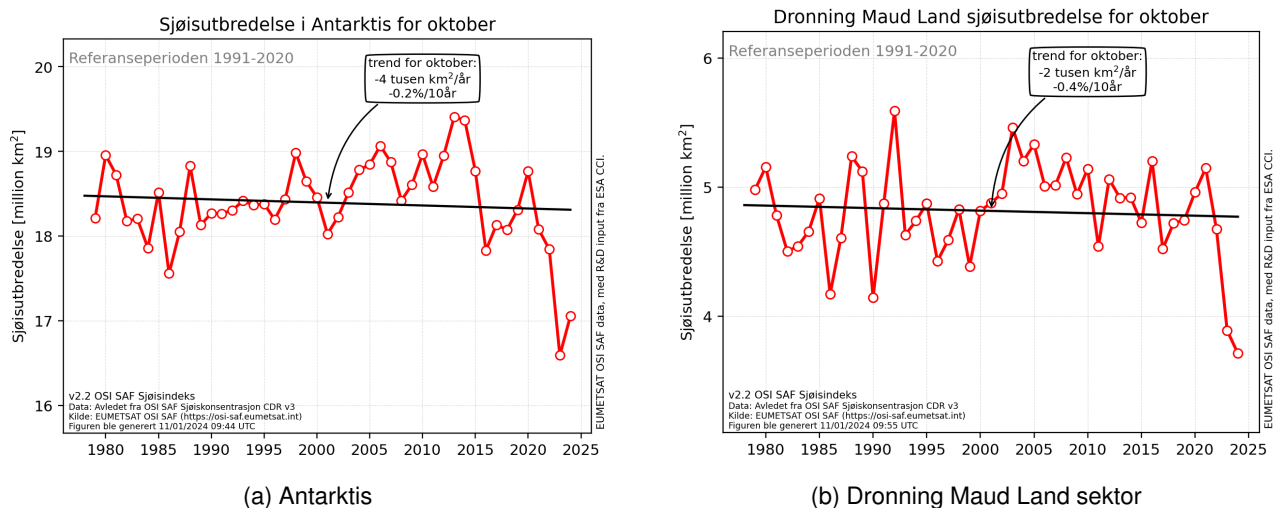
Antarktis

Sjøis

På den sørlige halvkule (figur 3) ble sjøisutbredelsen for oktober målt til 17.08 millioner km², som er den nest laveste utbredelsen som har blitt registrert for oktober, og definert som ekstremt lav sammenlignet med referanseperioden (figur 4a). I havområdet utenfor Dronning Maud Land er isutbredelsen på 3.72 millioner km², hvilket er rekord lav utbredelse i dette området for oktober (figur 4b).

Figur 3: Til venstre: Sjøiskonsentrasjonen i Antarktis for oktober 2024, hvor blått representerer åpent hav og hvitt representerer 100% isdekke. Den oransje konturen markerer den midterste isutbredelsen (medianen) for perioden 1991–2020. Til høyre: Avvik i prosent av iskonsentrasjonen fra referanseperioden 1991–2020. Røde områder har mindre is enn normalt mens blå har mer. De grå områder inn mot land representerer isbremmer. Den lille boksen indikerer havområdet utenfor Dronning Maud Land som vises i figur 4b.

(a) Antarktis

(b) Dronning Maud Land sektor

Figur 4: Sjøisutbredelsen (a) i Antarktis og (b) for en sektor utenfor Dronning Maud Land (b) for oktober i perioden 1979–2024. Trenden er beregnet i forhold til referanseperioden 1991–2020. Dronning Maud Land sektoren er markert på kartet i figur 3.

Se flere oppdaterte grafer for sjøis på METs webside om kryosfæren <https://cryo.met.no/nb/sjoe-is-indeks>.

Rekorder

Data fra vær- og nedbørstasjoner som rapporterer daglig, og som har vært i drift femten år eller mer. "Start" angir første år med lokale oktober-målinger. * betyr tangering av rekord.

Stasjoner med ny oktober-rekord for døgnetnedbør

Stnr	Navn	Kommune	mm	Dato	Start	Forrige	mm
15730	Bråtå - Slettom	Skjåk (Innlandet)	30,8	22	1999	27.10.2014	30,8
64300	Kristiansund - Karihola	Kristiansund (Møre og Romsdal)	57,2	6	1973	10.10.1998	51,2
69420	Kluksdal	Meråker (Trøndelag)	32,3	31	2000	02.10.2015	26,8
77425	Majavatn V	Grane (Nordland)	35,3	24	2008	02.10.2015	33,3
83710	Drag - Ajluokta	Hamarøy (Nordland)	31,7	25	2007	16.10.2011	28,6

Stasjoner med ny oktober-rekord for høy månedsnedbør

Stnr	Navn	Kommune	mm	Start	Forrige	mm
65370	Smøla – Moldstad	Smøla (Møre og Romsdal)	284,6	1964	1983	275,2
69420	Kluksdal	Meråker (Trøndelag)	134,8	2000	2012	130,4
76250	Sømna - Stein	Sømna (Nordland)	324,5	1984	1986	272,5
79764	Hjartåsen	Rana (Nordland)	281,9	2009	2018	257,5
82000	Setså	Saltdal (Nordland)	152,2	2009	2015	131,8
83710	Drag - Ajluokta	Hamarøy (Nordland)	216,3	2007	2015	158,6
85890	Røst lufthavn	Røst (Nordland)	145,0	2009	2021	139,9
87640	Harstad stadion	Harstad (Troms)	177,0	2003	2003	149,6
99710	Bjørnøya	Svalbard (Svalbard)	114,3	1920	1970	104,0
99754	Hornsund	Svalbard (Svalbard)	141,0	2002	2016	137,3